

De verspreiding van penicillinase vormende gonokokken

P.C. VAN VOORST VADER, J. SLIJPER, L. TENSEN EN J. VAN SCHALKWIJK, TE GRONINGEN

Naar aanleiding van twee publikaties in dit tijdschrift aangaande het aantal gevallen van gonorrhoea en het percentage gevallen daarvan ten gevolge van besmetting met penicillinase vormende gonokokken (PVG) in Nederland in 1981 (BIJKERK 1982) en in Amsterdam, waar een passagère explosie van besmettingen door PVG plaatsvond (COUTINHO e.a. 1982), is het wellicht interessant vast te stellen dat in de provincies Groningen en Drenthe het percentage gevallen van gonorrhoea ten gevolge van besmetting met PVG in 1981 4 bedroeg en in de eerste helft van 1982 3. Deze percentages liggen lager dan het landelijke gemiddelde dat in 1979 2-3 bedroeg en na 1979 toenam tot circa 10 in 1981. Bij contactopsporing bleek de prostitutie, net als in Amsterdam, een belangrijke bron van besmetting te zijn.

Sedert eind 1976 in Rotterdam de eerste Nederlandse met PVG besmette patiënten werden gesignaleerd, zijn ook de noordelijke provincies niet aan de verspreiding daarvan ontkomen. De belangrijke toename zoals die vooral in de grote steden in het westen is waargenomen, heeft in het noorden (nog) niet plaatsgevonden.

LITERATUUR

- BIJKERK, H. (1982) *Ned. T. Geneesk.* 126, 1339.
COUTINHO, R.A., F. JANSSEN SCHOONHOVEN, M.C. ANSINK-SCHIPPER e.a. (1982) *Ned. T. Geneesk.* 126, 221.

September 1982

FEUILLETON

Een balans van de huisartsgeneeskunde

J. VAN DER HEIDE, TE WOLFHEZE

Op 6 oktober jl. nam prof. dr. J.C. van Es afscheid van de Rijksuniversiteit Utrecht, waaraan hij sedert 1966 was verbonden als buitengewoon hoogleraar in de Huisartsgeneeskunde en sedert 1969 als ordinarius. Hij was de eerste; andere huisartsen voor hem traden toe tot Medische Faculteiten, maar dan bijvoorbeeld langs de weg van de Sociale geneeskunde. Dank zij de werkzaamheid van Van Es is het vak huisartsgeneeskunde solide in de faculteit gevestigd, na zijn vertrek zal hij er als persoon worden gemist.

Tijdens het microsymposium *Huisarts, motor of rem in de eerstelijnsgezondheidszorg* te zijner ere kreeg men van die persoonlijkheid een caleidoscopische indruk. De 10 sprekers, van wie 2 in samenspraak, werden voorafgegaan door de burgemeester van Van Es' woonplaats, jhr. drs. P.A.C. Beelaerts van Blokland, die als „Eerste patiënt van Apeldoorn” in

korte, rake bewoording veel over de plaatselijke huisarts vertelde. De spreker trad bovendien op namens de Minister van Volksgezondheid en Milieuhygiëne; uit zijn handen ontving Van Es de eretekenen van Ridder in de orde van de Nederlandse Leeuw.

De opzet van het symposium had de verdienste te leiden tot het opmaken van een tussenstand, de huidige stand van zaken in de huisartsgeneeskunde. Nog steeds zijn bij gesprekken over het vak de voorvechters van het eerste uur aanwezig. Weliswaar hebben sommigen – zoals kort geleden Huygen – hun formele taak neergelegd, maar zij blijven zich roeren en thans wellicht nog openhartiger. Naast hen staan de inmiddels ervaren jongere huisartsen, voortzettend wat is bereikt en de bakens verzettend als het getij ertoe noopt. Zij hebben thans vooral te maken met de verschillende feitelijke omstandigheden die zijn ontstaan als gevolg van het in de praktijk uitwerken van de beginselen. Het gaat daarbij om de opleiding van huisartsen, om het universitaire onderzoek en om de wetenschapsbeoefening door huisartsen. De maatschappelijke verhoudingen zijn ook in het geding: de verhouding met de overige geledingen in de Medische Faculteit tijdens de geneeskundige studie en tijdens de beroepsopleiding na het doctorale examen, de plaats van de huisarts als vakman tussen de specialisten bij de uitoefening van de praktijk, en de huidige spanning tussen de huisarts als wetenschappelijk werker en als beroepsbelangen behartigend lid van de Koninklijke Nederlandsche Maatschappij tot Bevordering der Geneeskunst. Daar komen dan nog bij de ideële en praktische discussie over de verhouding tussen patiënt en arts en de juiste plaats van de geneeskundige in de eerstelijnsgezondheidszorg.

Het is geen wonder dat utopie en werkelijkheid elkaar minder dekken nu de huisartsgeneeskunde bijkans een generatie is gevorderd en het is wellicht thans meer een